

Zaaknummer : 00541592
Ons Kenmerk : ODH-2019-00055904
Datum : 22 MEI 2019

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 2 januari 2019 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Watersysteemmaatregelen Hemmeerpolder', gelegen in de gemeente Teylingen. De werkzaamheden betreffen het vergroten van de afvoercapaciteit en het verbeteren van de kwaliteit van de Hemmeerpolder door de aanleg van diverse stuwen. De aanvraag betreft het opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren, alsmede het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 april 2019 tot en met 1 april 2024.

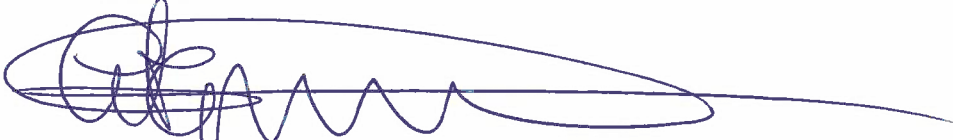
Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 7 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 2 januari 2019 en de aanvullende stukken van 10 april 2019 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is van de datum van dit besluit tot en met 1 april 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de platte schijfhoren.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 3.3 van het rapport 'Activiteitenplan ruimtelijke ingrepen, bijlage bij aanvraag ontheffing § 3.5 Wnb m.b.t. platte schijfhoren Project 'Hemmeerpolder' van 1 januari 2019 en de notitie 'Beantwoording verzoek om aanvullende informatie' van 10 april 2019.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze tijdig ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Haaglanden te worden overgelegd, e-mailadres vergunningen@odh.nl.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 2 januari 2019 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Watersysteemmaatregelen Hemmeerpolder', gelegen in de gemeente Warmond. De werkzaamheden betreffen het vergroten van de afvoercapaciteit en het verbeteren van de kwaliteit van de Hemmeerpolder door de aanleg van diverse stuwen. De aanvraag betreft het opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren, alsmede het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 april 2019 tot en met 1 april 2024.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Activiteitenplan ruimtelijke ingrepen, bijlage bij aanvraag ontheffing § 3.5 Wnb m.b.t. platte schijfhoren Project 'Hemmeerpolder', Ecologisch adviesbureau Mulder, 1 januari 2019;
- Memo quickscan wet natuurbescherming en natuurbeleid voor werkzaamheden in de Hemmeerpolder, reg.nr. 18.004286, 15 januari 2017;
- Rapport Hemmeerpolder;
- Bestektekening Hemmeerpolder, 049 4C 56 034 001, Hoogheemraadschap van Rijnland, 21 november 2018;
- Bestektekening Hemmeerpolder, 049 4C 33 052 001, Hoogheemraadschap van Rijnland, 22 november 2018;
- Bestektekening Hemmeerpolder, 049 4C 33 057 001, Hoogheemraadschap van Rijnland, 21 november 2018.

Op 10 april 2019 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Beantwoording verzoek om aanvullende informatie, referentie INFR180173, Iv-Infra B.V., 10 april 2019.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 26 maart 2019 verzocht om aanvullende gegevens en is de procedure opgeschort. De procedure is op 10 april 2019 hervat.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de platte schijfhoren is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb.

De platte schijfhoren is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de platte schijfhoren opzettelijk te doden of te vangen;
- de platte schijfhoren opzettelijk te verstoren;
- opzettelijk eieren van de platte schijfhoren te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

Het Hoogheemraadschap van Rijnland verbetert de komende jaren het watersysteem in de Hemmeerpolder. Dit is nodig om wateroverlast door bijvoorbeeld hevige regenval te beperken en ter voorbereiding op de gevolgen van de klimaatverandering. Door te zorgen voor de juiste doorstroming en inrichting wordt daarnaast de waterkwaliteit verbeterd. Om dit te bereiken worden kunstwerken aangelegd en verwijderd. Automatische stuwen en nieuwe inlaten worden gerealiseerd, duikers en een sifon vervangen en vergroot, een stuwende drempel en een nieuw gemaal aangelegd en oppervlaktewaterpeilen verlaagd. De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2019. De werkzaamheden nemen acht maanden in beslag.

Overtreding verbodsbepalingen

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2018 onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Om de aanwezigheid van de platte schijfhoren aan te tonen dan wel uit te sluiten zijn op alle locaties waar werkzaamheden zijn gepland monsters genomen van de watergangen en zijn deze gecontroleerd op aanwezigheid van de soort. Hiermee achten wij de onderzoeksinspanning voldoende.

De platte schijfhoren is in het plangebied aangetroffen. Op twee van de bemonsterde locaties is de soort vastgesteld. Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren. Hierbij worden de aanwezige individuen opzettelijk verstoord. De platte schijfhoren wordt verplaatst naar een waterdeel dat zich buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden bevindt. Het is niet te voorkomen dat hierbij individuen worden gedood. Tevens worden hierbij eieren vernield. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals opgenomen in artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de platte schijfhoren tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 3.3 van het rapport 'Activiteitenplan ruimtelijke ingrepen, bijlage bij aanvraag ontheffing § 3.5 Wnb m.b.t. platte schijfhoren Project

‘Hemmeerpolder’ van 1 januari 2019 en de notitie ‘Beantwoording verzoek om aanvullende informatie’ van 10 april 2019.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaat op twee locaties algeheel leefgebied van de platte schijfhoren verloren. Om het negatieve effect op de platte schijfhoren zoveel mogelijk te beperken, worden de bovenste sliblaag en de submerse vegetatie voorafgaand aan de werkzaamheden verschoven naar een waterdeel dat zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevindt. Omdat de ingrepen zeer lokaal plaatsvinden en op een zeer beperkt oppervlak, betreft dit slechts enkele meters. De platte schijfhoren blijft dan ook in dezelfde watergang aanwezig. Deze ingreep wordt uitgevoerd in de winter. De platte schijfhoren bevindt zich dan dichtbij, op, of in de bodem. Door de sliblaag in deze periode te verplaatsen, wordt het grootste deel van de populatie op de betreffende locatie mee verplaatst. Het is niet te voorkomen dat er individuen van de platte schijfhoren achterblijven en mogelijk worden gedood bij de uitvoering van de werkzaamheden. Omdat de soort vrijwel het gehele jaar voortplant, is tevens niet uitgesloten dat eieren worden vernield. Het is echter de verwachting dat het aantal zodanig laag ligt, dat dit geen invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Na afronding van de werkzaamheden kan de platte schijfhoren zich weer vestigen in het plangebied. Het leefgebied neemt in oppervlakte niet af en daarmee is het aannemelijk dat de platte schijfhoren in (de omgeving van) het plangebied aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de herinrichting van het plangebied niet leidt tot verslechtering van de instandhouding van de platte schijfhoren.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang ‘volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’.

In 1998 en 2001 trad in het Rijnlands gebied ernstige wateroverlast op ten gevolge van langdurige en hevige neerslag. Door klimaatontwikkelingen, zeespiegelstijging, maar ook bodemdaling en verstedelijking werd de noodzaak van een nieuwe aanpak in het waterbeleid noodzakelijk. Hieruit is het Nationaal Bestuursakkoord Water (verder: NBW) ontstaan. Het doel van de afspraken in de NBW is duidelijkheid en rechtszekerheid te verschaffen waar de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de overheid ophoudt en waar de private aansprakelijkheid start. Werknormen die hieruit zijn voortgekomen, zijn in de provinciale waterverordening vastgesteld. De Hemmeerpolder voldoet in de huidige staat niet aan deze afspraken. Er wordt momenteel wateroverlast ervaren door zowel agrarische bedrijven als campings. Door klimaatontwikkelingen zal de kans op een ernstige overstroming toenemen met als gevolg een gevaar voor de volksgezondheid. Dit bestaat enerzijds uit verdrinkingsgevaar en anderzijds uit onder andere verspreiding van ziektes door overlopende riolen. Ook kan de levering van drinkwater, gas en elektriciteit stagneren. Om dit te voorkomen moeten er in de Hemmeerpolder maatregelen worden getroffen om het watersysteem op orde te brengen. Zonder deze maatregelen is de Hemmeerpolder niet voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de platte schijfhoren, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden omdat het gaat om maatregelen om de Hemmeerpolder voor te bereiden op grotere hoeveelheden water als gevolg van de klimaatverandering. Het watersysteem kan alleen verbeterd worden door lokale knelpunten, zoals kleine duikers, aan te pakken om de afvoercapaciteit te verbeteren. Er zijn geen alternatieve mogelijkheden om dit op te lossen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de platte schijfhoren zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.